

Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego
w Częstochowie

Szkolny Program
Wychowawczo - Profilaktyczny
na rok szkolny 2017/2018

Częstochowa, wrzesień 2017

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz.U z 2017, poz. 59).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 roku w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 roku Nr 61, poz. 624 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012, poz. 997).

Wstęp

Misją naszej szkoły jest: „Szkoła to dobro tworzone przez ludzi i dla ludzi. Pragniemy wychować takiego ucznia, aby potrafił korzystać ze skarbnicy wiedzy i tradycji rodzinnych, szkolnych, narodowych dla własnego jak najlepszego rozwoju”.

Szkolny Program Wchowawczo - Profilaktyczny został skonstruowany w oparciu o diagnozę potrzeb w zakresie wychowania, opieki i profilaktyki. Diagnoza ta została przeprowadzona wśród uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli. Badania ankietowe zostały przeprowadzone w sierpniu 2017- wśród nauczycieli oraz we wrześniu 2017 – wśród uczniów klas II i III i ich rodziców. Dokonano także analizy dokumentacji szkolnej. Na podstawie wyników badań diagnostycznych określono czynniki chroniące i czynniki ryzyka, cele programu, sylwetkę absolwenta szkoły oraz szczegółowe zadania do realizacji w bieżącym roku szkolnym obejmujące sfery rozwoju: fizyczną, emocjonalną, intelektualną oraz duchową i społeczną. Opracowano także strategię ewaluacyjną.

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny został oparty na założeniu, że w naszej szkole to właśnie uczeń jest najważniejszy, jest podmiotem wszelkich oddziaływań dydaktycznych, opiekuńczych, wychowawczych i profilaktycznych. Aby oddziaływania te były skuteczne muszą być realizowane nie tylko przez nauczycieli, ale także przez rodziców uczniów, jak i przez samych uczniów. W tym zakresie współpracujemy także z Publiczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 1, Centrum Informacji Zawodowej, Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, komisariatami rejonowymi Policji i innymi instytucjami wspierającymi działania szkoły.

Adresaci programu:

- Uczniowie szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół im. Jana Kochanowskiego w Częstochowie
- Rodzice uczniów
- Nauczyciele i inni pracownicy szkoły

Diagnoza została oparta na analizie:

- Wyników badań ankietowych skierowanych do uczniów, ich rodziców i nauczycieli
- Zestawienia z arkuszy klasyfikacyjnych
- Opinii i orzeczeń wydanych przez poradnie psychologiczno – pedagogiczne
- Informacji zawartych w teczkach uczniów
- Zeszytów pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- Uwag o zachowaniu uczniów w dziennikach lekcyjnych
- Wniosków z badań ewaluacyjnych
- Wniosków z obserwacji poczynionych przez nauczycieli podczas lekcji i dyżurów

Czynniki chroniące:

- Organizowane w szkole zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań
- Dobre relacje między uczniami i nauczycielami
- Brak agresji wśród uczniów na korytarzach szkolnych
- Monitorowanie przez nauczycieli zachowania uczniów
- Przestrzeganie przez nauczycieli zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach dostarczanych przez uczniów
- Stała współpraca z psychologiem z poradni

Czynniki ryzyka:

- Palenie papierosów przez uczniów w toaletach szkolnych
- Brak znajomości przez uczniów swoich obowiązków i praw

- Łamanie przez uczniów obowiązujących norm społecznych
- Niska frekwencja na zajęciach lekcyjnych
- Duża liczba uczniów z trudnościami szkolnymi i rodzinnymi
- Zagrożenia wynikające z niewłaściwego korzystania przez z technologii informacyjnej przez uczniów

Cel ogólny:

Wspieranie ucznia ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, organizowanie działań z zakresu profilaktyki problemów młodzieży.

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie dojrzałości życiowej uczniów
2. Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.
3. Kształtowanie u uczniów postaw i umiejętności warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie:
 - Umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji,
 - Umiejętność pracy zespołowej,
 - Umiejętność właściwego odbioru i wykorzystania mediów,
 - Rozwijanie u ucznia postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu, wolnego od uzależnień,
 - Kształtowanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu społecznemu, takich jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej,
 - Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania dla innych kultur i tradycji,
 - Kształtowanie postawy dążenia do poznania praw i obowiązków ucznia, obywatela, człowieka.

4. Upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej.
5. Upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie postaw sprzyjających jego wdrażaniu w Sali lokalnej, krajowej, globalnej.
6. Kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym.
7. Upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno – komunikacyjnych, i sytuacji nadzwyczajnych
8. Zapobieganie postawom wszelkiej dyskryminacji.

Sylwetka absolwenta szkoły:

- Zna normy społeczne moralne, prawne, religijne i zgodnie z nimi postępuje,
- Jest kulturalny,
- Korzysta z dóbr kultury,
- Potrafi zachować się odpowiednio do sytuacji, w której się znalazł,
- Rozwiązuje konflikty w akceptowalny społecznie sposób,
- Prawidłowo nawiązuje i utrzymuje kontakty z innymi ludźmi,
- Umie współdziałać i współpracować w grupie,
- Nie podejmuje zachowań ryzykownych,
- Zna znaczenie rodziny w życiu człowieka,
- Potrafi wypowiadać własne zdanie, prezentować postawy, potrzeby,
- Potrafi zaplanować dalszą drogę kształcenia i pracy zawodowej zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i możliwościami,
- Prowadzi wolny od nałogów, agresji i przemocy, zdrowy styl życia,
- W racjonalny sposób spędza czas wolny,
- Rozwija swoje zainteresowania, pasje, hobby,
- Dbą o środowisko naturalne,
- Prezentuje postawę szacunku, tolerancji wobec inności, troski w stosunku do osób wymagających wsparcia,
- Jest patriotą. Zna i szanuje symbole narodowe,

- Zna historię i problemy dnia dzisiejszego miasta, regionu, kraju, Europy,
- Zna swoje prawa i obowiązki jako obywatela, człowieka, ucznia.
- Jest odporny na próby manipulacji ze strony środków masowego przekazu i innych ludzi,
- Potrafi wyszukiwać i selekcjonować potrzebne informacje.

Ewaluacja programu:

- Cel: Sprawdzenie skuteczności podjętych działań w odniesieniu do wyznaczonych zadań w celu naniesienia modyfikacji w kolejnym roku szkolnym
- Kryteria: realizacja programu w poszczególnych klasach odnotowana w dokumentacji szkolnej – tematy godzin wychowawczych i inne zapisy dokonywane w dzienniku lekcyjnym
- Metody zbierania danych: kontrola zapisów w dziennikach lekcyjnych.

REALIZOWANE ZADANIA

Działania w zakresie rozwoju sfery fizycznej ucznia

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Troska o środowisko naturalne	Zajęcia z wychowawcą Organizowanie i udział w konkursach Zajęcia biologii, geografii	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele biologii, geografii, zainteresowani nauczyciele	
Umiejętność mówienia „nie” w sytuacjach ryzykownych.	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	
Podstawy zdrowej diety.	Zajęcia z wychowawcą zajęcia biologii	Wychowawcy oddziałów, nauczyciel biologii	
Dostosowanie odżywiania się do trybu życia i pory roku.	Zajęcia z wychowawcą zajęcia biologii	Wychowawcy oddziałów, nauczyciel biologii	
Zapobieganie powstawaniu zaburzeń odżywiania się.	Zajęcia warsztatowe, zajęcia z wychowawcą, zajęcia wdz, biologii	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele biologii, wdz, pracownicy poradni	
Aktywny sposób spędzania wolnego czasu.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia wf	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele wf	
Zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej	Sportowe zajęcia pozalekcyjne	Odpowiedzialni nauczyciele	

Działania w zakresie rozwoju sfery intelektualnej ucznia

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Rozwijanie zainteresowań związanych z przyszłą pracą zawodową	Zajęcia z wychowawcą, lekcje przedmiotów zawodowych	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele przedmiotów zawodowych	
Planowanie dalszej drogi kształcenia	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia warsztatowe	Wychowawcy oddziałów, pracownicy poradni	
Korzystanie z dóbr kultury: teatr, kino, filharmonia, muzea, książka.	Wyjścia klas, zajęcia z wychowawcą Zajęcia edukacyjne	Wychowawcy oddziałów, odpowiedzialni nauczyciele	
Monitorowanie i kontrola frekwencji uczniów	Praca wychowawców oddziałów, nauczycieli, pedagoga szkolnego, konkurs na najlepszą frekwencję w szkole	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele, pedagog szkolny	
Motywowanie do osiągania lepszych wyników w nauce	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Wywiązywanie się z uczniów z obowiązków szkolnych: przygotowywanie się do zajęć, systematyczne uczęszczanie na zajęcia lekcyjne.	Dyżury, konsultacje nauczycieli, wychowawców, zebrania z rodzicami, indywidualne spotkania, rozmowy	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	

Zapobieganie powstaniu trudności w nauce.	Zajęcia warsztatowe Systematyczna kontrola frekwencji uczniów.	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele, pracownicy poradni	
Zaprezentowanie siebie przyszłemu pracodawcy.	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	
Świadome poszukiwanie pracy	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	
Upowszechnianie czytelnictwa wśród uczniów	Zajęcia biblioteczne, zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy oddziałów, nauczyciel bibliotekarz	

Działania w zakresie rozwoju sfery emocjonalnej ucznia

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych wzajemnych relacji	Zajęcia edukacyjne i zajęcia pozalekcyjne	Nauczyciele	
Rodzina jako wartość i miejsce kształtowania człowieka.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia wdż, religii	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele wdż i religii	
Hobby, zainteresowania, pasje.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Tolerancja wobec inności.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	

Troska o ludzi starszych, chorych, potrzebujących.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Właściwy obraz własnej osoby i poczucie wartości własnej.	Wychowawcy oddziałów, odpowiedzialni nauczyciele	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele, pracownicy poradni	
Właściwy odbiór i wykorzystanie mediów – wykorzystanie i selekcja informacji, odporność na próby manipulacji	Wychowawcy oddziałów, odpowiedzialni nauczyciele	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele, pracownicy poradni	
Radzenie sobie w sytuacjach trudnych, stresujących. Radzenie sobie z agresją własną oraz zachowaniami agresywnymi i przemocą innych.	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	

Działania w zakresie rozwoju sfery duchowej i społecznej ucznia

Zadanie	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Symbole narodowe	Zajęcia z wychowawcą, lekcje historii, wos	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele historii, wos	
Tradycje rodzinne	Zajęcia z wychowawcą, lekcje wos	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele wos	

Historia i dzień dzisiejszy Częstochowy i okolic	Zajęcia z wychowawcą, lekcje historii, wos	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele historii, wos	
Normy moralne, społeczne, prawne, religijne	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne i zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Prawa i obowiązki ucznia, obywatela, człowieka	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne i zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Kultura dnia codziennego w rodzinie i szkole: zachowanie, słownictwo.	Zajęcia z wychowawcą, zajęcia edukacyjne i zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Zachowanie się w różnych sytuacjach: uroczystości rodzinne, szkolne, imprezy młodzieżowe, sytuacje oficjalne.	Zajęcia z wychowawcą, uroczystości, konkursy, imprezy szkolne i pozaszkolne	Wychowawcy oddziałów, odpowiedzialni nauczyciele	
Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z rówieśnikami	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	
Rozwiązywanie konfliktów	Zajęcia warsztatowe	Pracownicy poradni	
Współpraca i współdziałanie w grupie	Godzina z wychowawcą Zajęcia edukacyjne i zajęcia pozalekcyjne	Wychowawcy oddziałów, nauczyciele	
Przeciwdziałanie różnym	Godzina z	Wychowawcy oddziałów	

formom dyskryminacji	wychowawcą Zajęcia informacyjne		
Rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność instytucji i organizacji wspierających pracę szkoły	Funkcjonowanie koła wolontariatu, współpraca z PCK, Policją, MOPS, Strażą Pożarną	Opiekun koła wolontariatu, odpowiedzialni nauczyciele	

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Lp.	Zadania	Adresaci	Odpowiedzialni	Uwagi
1.	Warsztaty dotyczące uzależnień od środków odurzających (narkotyki, alkohol).	Uczniowie klas I	Wychowawcy oddziałów Pedagog szkolny	
2.	Informacja o niebezpieczeństwach związanych z tzw. „tabletką gwałtu i przestępstwa” oraz „dopalaczami”.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele	Pedagog szkolny Pracownik Policji	
3.	Zajęcia na temat objawów po zażyciu środków odurzających.	Rodzice Nauczyciele	Pedagog szkolny	
4.	Zajęcia na temat konsekwencji zdrowotnych, społecznych, sposobów zapobiegania, sposobów zarażania się chorobami wirusowymi oraz przenoszonymi drogą płciową.	Uczniowie	Nauczyciele wdż i biologii	
5.	Kontrola pomieszczeń szkolnych w czasie przerw międzylekcyjny –	Uczniowie	Dyżurujący nauczyciele	

	zapobieganie paleniu papierosów na terenie szkoły.			
6.	Warsztaty na temat sposobów działania i werbowania w swoje szeregi członków grup destrukcyjnych prowadzone przez pracownika policji.	Uczniowie klas II i III.	Pedagog szkolny Pracowni Policji	
7.	Przygotowanie i rozpowszechnianie ulotek z informacjami o możliwościach znalezienia pomocy w przypadku, gdy jest się świadkiem lub ofiara przemocy w szkole, w domu.	Uczniowie Rodzice	Wychowawcy oddziałów Pedagog szkolny	
8.	Informacja o niebezpieczeństwach związanych ze zbyt długim czasem spędzonym przed komputerem i telewizorem. Problem cyberprzemocy.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele	Wychowawcy oddziałów Pedagog szkolny	
9.	Profilaktyka zdrowego układu nerwowego	Uczniowie	Pedagog skony Pracownicy poradni	
10.	Zapobieganie powstawaniu zachowań agresywnych wśród uczniów poprzez uważną obserwację uczniów podczas lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych.	Uczniowie	Wszyscy pracownicy szkoły	
11.	Zapobieganie konfliktom w grupie – zajęcia warsztatowe na temat komunikacji interpersonalnej	Uczniowie	Pedagog szkolny Pracownicy poradni	
12.	Zajęcia warsztatowe dotyczące przeciwdziałania zachowaniom agresywnym uczniów.	Uczniowie	Wychowawcy oddziałów Pedagog szkolny	

13.	Zapobieganie zaburzeniom odżywiania się – zajęcia warsztatowe	Uczniowie	Pedagog szkolny Pracownicy poradni	
14.	Profilaktyka FAS – zajęcia warsztatowe	Uczniowie	Pedagog szkolny Pracownicy poradni	
15.	Monitorowanie spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki przez uczniów. Informowanie rodziców o nieobecnościach w szkole dzieci.	Uczniowie	Wychowawcy k oddziałów Pedagog szkolny	
16.	Stosowanie podczas lekcji atrakcyjnych dla uczniów form i metod pracy.	Uczniowie	Wszyscy nauczyciele	
17.	Zajęcia warsztatowe na temat: Jak odnaleźć motywację do nauki	Uczniowie	Pedagog szkolny Pracownik poradni	
18.	Zajęcia dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich.	Uczniowie klas I	Pedagog szkolny Pracownik Policji	
19.	Przygotowanie i rozpowszechnienie ulotek i plakatów z informacjami na temat instytucji niosących pomoc w różnych sytuacjach życiowych.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele	Wychowawcy oddziałów Pedagog szkolny	
20.	Udział szkoły w akcjach, konkursach, imprezach, programach związanych tematycznie z działaniami profilaktycznymi.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele	Zainteresowani nauczyciele	
21.	Stworzenie i uzupełnianie biblioteczki książek związanych z wychowaniem i profilaktyką.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele	Pedagog szkolny Nauczycie bibliotekarz	
22.	Pełnienie dyżurów przez psychologa	Uczniowie	Pedagog szkolny	

	PPP-P.	Rodzice Nauczyciele	Pracownicy poradni	
23.	Funkcjonowanie w szkole monitoringu wizyjnego.	Uczniowie, Rodzice, Nauczyciele	Dyrekcja szkoły	

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

Lp.	Zadania	Odpowiedzialni	Uwagi
1.	Wyciąganie konsekwencji wobec uczniów postępujących niezgodnie z postanowieniami Statutu Szkoły	Wychowawcy oddziałów Dyżurujący nauczyciele Dyrekcja	
2.	Reagowanie na zachowania uczniów, które mogą wskazywać na zażycie przez nich środków odurzających.	Wszyscy pracownicy	
3.	Współpraca z rodzicami uczniów wykazujących zachowania ryzykowne.	Pedagog szkolny Wychowawcy oddziałów	
4.	Kierowanie do psychologa uczniów potrzebujących szczególnego wsparcia i pomocy.	Pedagog szkolny	
5.	Kierowanie na terapię uczniów, którzy byli sprawcami lub ofiarami przemocy w szkole lub w domu.	Pedagog szkolny	
6.	Indywidualne rozmowy z uczniami sprawiającymi problemy lub wymagającymi pomocy.	Wychowawca oddziałów Pedagog szkolny	
7.	Współpraca z rodzicami uczniów wagarujących.	Wychowawcy	

	Podpisywanie i realizacja kontraktów.	oddziałów Pedagog szkolny	
8.	Współpraca z instytucjami niosącymi pomoc w różnych sytuacjach życiowych.	Pedagog szkolny	

Działając na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii w dniu 14 lutego 2018 roku przeprowadzono wśród 158 uczniów klas I-III badania diagnostyczne dotyczące zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Na podstawie analizy badań diagnostycznych decyzją Rady Pedagogicznej w dniu 20 lutego 2018 roku postanowiono dołączyć do Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego w rozdziale dotyczącym działań profilaktycznych punkt 24 o następującym brzmieniu:

Lp.	Zadania	Adresaci	Odpowiedzialni	Uwagi
24.	Zajęcia dotyczące działania leków i sterydów, ich wpływu na organizm młodego człowieka oraz skutków uzależnienia od tych środków	Uczniowie klas I - IV	Wychowawcy oddziałów	